

Садржај

Жељко Каран - [Глиб](#)

О драми Жељка Карана *Глиб* жири вели: “Награђена драма *Глиб* дело је прецизне, чврсто изграђене драмске структуре и пластичних, уверљиво психолошки профилисаних карактера. Она прати урушавање и затирање два суседна породична домаћинства у поморавском селу у времену непосредно после Другог светског рата и комунистичке револуције, када у вртлогу постреволуционарних обрачуна и одмазда нестаје велики број виђених Срба, како грађана, тако и сељака-домаћина, у вртлогу у којем је, бар на први поглед, тешко било одвојити лажно од истинитог, субјективно од принципијелног, општи интерес од личног. И попут античких трагичних узора, тако и овде деловање припадника претходне генерације судбински одређује и условљава неминовну пропаст потомака у задатом историјском тренутку.

Иако прецизним рукописом реконструише епоху, аутор не исписује ни фељтон, ни пуки документ, ни архивско сведочанство минулог времена – већ уобличава аутентичну драмску причу која не препричава историју, нити, пак прелази ону опасну границу што би дело осенчила експлицитним идеолошким бојама. Пластиности ликова доприноси и пажљиво бирани и прецизно употребљени језик моравско-стишког краја... Каран је открио митску ситуацију Антигоне у поморавском селу, будући да се модели понашања – или проблема – у историји понављају... [>>> ВИДИ ПОГОВОР](#)

Мухарем Дурић - [Дубоко грло](#)

У драми Мухарема Дурића *Дубоко грло*, већ наслов асоцира на две познате појаве из новије историје – на порнографски филм и на аферу Вотергејт. Није без разлога Дурић ставио овакав наслов; подсећање на порнофилм треба да код читалаца пробуди сећање на недостојан чин којим се људско тело третира као роба, док призивање афере Вотергејт треба да укаже на постојање “инсајдера”, особе која скривајући лични идентитет обавештава јавност о злоупотребама извршне власти. Дурића, разуме се, не занимају проблеми америчких тајних служби које су се бавиле истраживањем афере Вотергејт; нашем писцу је довољно згодно подсећање на значења које синтагма “дубоко грло” собом носи, да би се позабавио не тако далеком историјом наших народа и народности после Другог светског рата.

Дурић компонује драмско збивање користећи технику колажа; наративни део пружају двојица некадашњих пријатеља повезаних за рад наших безбедносних служби, док илустративни део доносе историјске личности које су одређивале судбине не само малих, већ и великих народа... [>>> ВИДИ ПОГОВОР](#)

Бошко Сувајџић - [Перитеорион](#)

Бошко Сувајџић као да је послушао позив Јована Ђоревића упућен српским писцима да посегну за благом које им пружа епска традиција. Сувајџић полазиште за драму *Перитеорион*

налази у епској песми Женидба краља Вукашина. Како је у веома корисној студији “Епика и драма” утврдио Миодраг Станисављевић, у нашој драмској традицији постоји појава писања драма према народним песмама, па је отуда понудио и одређену класификацију драматуршких поступака који су коришћени приликом прекодирања епске у драмску грађу. Према Станисављевићевој класификацији, Бошко Сувајџић применио је најсложенији поступак, односно, преструктурисао је епску песму према законима драмске композиције. Ако бисмо до краја следили логику Станисављевићеве анализе, неоспорно бисмо закључили да је Бошко Сувајџић у делу *Перитеорион* остварио квалитет новог

уметничког дела. Тако вели теорија, али позивајући се на теоријско промишљање можемо сасвим разложно да утврдимо да је аутор Сувајџић доследно писао драмско штиво ослањајући се на композиционе принципе класичне, миметичке драматургије (конзистентна драмска прича, изграђени карактери, добро образложена мотивација поступака драмских јунака, итд.)... Драмско збивање смештено је у Перитеорион, град на обали Црног мора и у Скадар на Бојани. Из епске песме знамо да краљ Вукашин настоји да војводи Момчилу преотме жену Виду, а да она у томе науму охрабрује Вукашина...

[>>> види поговор](#)

Радослав Златан Дорић - [Позориште долази](#) - лирска комедија

Радослав Златан Дорић није дочекао да види своју лирску комедију “Позориште долази” у овој свесци едиције Савремена српска драма. Неумитна смрт је била бржа. Комедија Позориште долази разликује се од других Дорићевих комедија; у њој нема ни сете ни горчине као у биографским комадима о Стерији, Трифковићу и Ернесту Бошњаку, нема ни сатиричног сликања наше какве-такве стварности као у Странкацијама или комадима писаним за позориште Славија. Нема јеткости већ има обиља ведрине, животног оптимизма и радости које собом доноси стварање позоришта. Нека ми буде допуштена можда и сентиментална констатација да је – пишући комедију Позориште долази – Радослав Златан Дорић већ био измирен са животом, да је подвукао црту и платио све рачуне знаним и незнатим повериоцима и да му је преостало само још да каже завршну реч о позоришту коме је посветио цео свој радни и интелектуални ангажман. Смештајући збивање комедије у митску али не толико давну прошлост, у неименовану банатску варошицу, у време економског процвата овога дела аустријске царевине и, такође у доба стварања првих културних и уметничких институција српског народа у томе поднебљу, Радослав Златан Дорић омогућио је својим јунацима да покажу како је текао развој свести о цивилизацијском напретку у коме стварање позоришта представља значајну ставку. У исти мах, писац наводи своје јунаке да покажу у каквом су односу њихово знање о позоришној уметности и о уметности уопште и њихов социјални положај; Дорић овога пута не кори своје комедиографске јунаке што не знају много о театру, не грди их што о свету суде и просуђују са свог маловарошког становишта, не замера им што су недовољно образовани и чак припрости...

[>>> види поговор](#)

Пеђа Трајковић - [Фајронт](#)

Комад Пеђе Трајковића *Фајронт* сатирична је парабола о нама данас, када смо постали неосетљиви на туђу патњу, јад и чемер, када не постоји емпатија према другоме. Њу је заменио сурогат који је добио медијско име риалити шоу који је без зазора оголио оно нељудско у човеку и управо ту нељудску димензију истакао као врлину којој треба тежити. Пеђа Трајковић, дакле, окупља одређену типологију људи – случајних намерника – који треба да, сасвим непланирано, присуствују самоубиству разочараног Обрада. Нико од тих особа, међутим, не покушава да Обраду помогне, да га одговори од планираног наума. То не чине ни Студент, ни Сељанка, ни Оџачар, ни Кулов, ни Спонзоруша, ни Егзибициониста, а још мање Новинарка и Камерман. То не покушава да учини ни Келнер, иако су – по традицији – келнери душевни људи. Обрадово планирано самоубиство, као какав катализатор, помаже да се испоље тврдокорност, себичност и цинизам којима су обележени намерници. Нигде речи утехе ни самилости, нигде саосећања. Пеђа Трајковић спретно и технички доследно показује да смо склони да уживамо у туђој невољи, па још и да се наругамо несрећнику пре него што га сасвим дотучемо својом одбојношћу... >>> [ВИДИ ПОГОВОР](#)

Радомир Путник - [Поговор](#)

Едиција Савремена српска драма КЊИГА 42

Издавачи: УДРУЖЕЊЕ ДРАМСКИХ ПИСАЦА СРБИЈЕ, 11000 Београд, Господар Јевремова 19 и ПОЗОРИШТЕ “МОДЕРНА ГАРАЖА”, Мајке Јевросиме 30

www.drama.org.rs

udraps@gmail.com

За издаваче: Миодраг Ђукић и Братислав Петковић

Одговорни уредник, Миодраг Ђукић

Главни уредник, Момчило Ковачевић

Извршни уредник, Недељко Бодирога

Редакција: Миладин Шеварлић, Бошко Сувајцић, Снежана Кутрички, др Едуард Дајч, Радомир Путник

Коректура - Редакција

Ликовно и техничко решење, Ново Чогурић

Припрема за штампу, Светозар Станкић

ИСБН 978–86–85501–33–3

Штампа и повез: “ГРАФОРЕКЛАМ”, Параћин

Штампање завршено јуна 2010.

Тираж: 300 примерака